

1000262959099

ikt. szám: FPH017 /137 - 23 /2024

tárgy: Ötletpályázat meghirdetése a 2024-2025. évi közösségi költségvetési keretösszeg felhasználására

előkészítő: Koordinációs Főosztály

Előterjesztés

a Közgyűlés részére

Tisztelt Közgyűlés!

A fővárosi közösségi költségvetési program általános szabályairól szóló 21/2023. (X. 6.) önkormányzati rendelet (a továbbiakban: rendelet) 3. § (1) bekezdése és a Budapest Főváros Önkormányzata Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 1/2020. (II. 5.) önkormányzati rendelet (továbbiakban: SZMSZ) 1. mellékletében foglalt táblázat 14.10. sora értelmében a főpolgármester átruházott hatáskörben eljárva minden naptári évben ötletpályázatot hirdet a közösségi költségvetési keretösszeg felhasználására. A Fővárosi Közgyűlés 2024. október 4-i alakuló ülésén a Főv. Kgy. 568/2024. (10.04.) és 569/2024. (10.04.) számú határozataival a közösségi költségvetésről szóló részletes hatásvizsgálat 2025. március 31-i határidővel történő elvégzéséről döntött, amelyre tekintettel javaslom, hogy kivételesen a Közgyűlés határozzon a közösségi költségvetési ötletpályázat idej meghirdetéséről.

Ebben az előterjesztésben két alternatív lehetőség szerepel:

- a közösségi költségvetés meghirdetése a hatásvizsgálat szellemében eljárva (1. határozati javaslat),
- a közösségi költségvetés idej meghirdetésének mellőzése és a rendelet ennek megfelelő módosítása (2. határozati javaslat).

A közösségi költségvetést 2020-ban azért indítottuk el, hogy a város kormányzásába minél szorosabban bevonjuk a Budapesten élő, dolgozó vagy tanuló embereket. Így jobban megismerhetjük, hogy milyen fejlesztésekre van igény, de a demokráciába és az önkormányzásba vetett hitet is megerősíthetjük. A világ számos városában működik közösségi költségvetés, amihez az utóbbi évtizedben több mint tíz magyar város és tizenegy budapesti kerület csatlakozott: Miskolc, Pécs, Hatvan, Szentendre, Törökbálint, Jászárokszállás, Pilisborosjenő, Bordány, Gyöngyös, Érd, Vép, Sződliget, Eger, Budapesten a II., III., VI., VII., VIII., IX., XI., XIII., XIV., XIX., XXII. kerületek.

A közösségi költségvetés alapvető szabályairól a Közgyűlés – az országban elsőként – 2023-ban alkotott rendeletet annak érdekében, hogy kiszámítható és stabil kereteket biztosítson a program számára. A közösségi költségvetés szabályait évről-évre finomhangoltuk, így a rendelet az első három közösségi költségvetési ciklus tapasztalatai alapján úgy készült el, hogy csak a sarokpontokat rögzíti, ezen belül rugalmasan lehetőséget teremt a társadalmi igények változására való reagálásra.

Mindezek alapján javaslom a közösségi költségvetés 2024-2025-ös ciklusának meghirdetését kisebb változtatásokkal. A hatásvizsgálat 2025. március végi eredményének bevárása könnyen eredményezhet csaknem egyéves csúszást is, hiszen a javaslatokról a Közgyűlésnek döntenie szükséges, majd ezeket implementálni kell. Így az ötletbeadás – amely az elmúlt években mindig az év végi időszakban volt – 2024. év végéről 2025. harmadik negyedévére csúszna. Ez lényegében egy teljes közösségi költségvetési ciklus kimaradását jelenti.

A fővárosi közösségi költségvetési programba évente stabilan 6-700 ötlet érkezik (2020/21-ben 687, 2021/22-ben 615, 2022/23-ban 598, 2023/24-ben 694). A program ismertségének növekedése mellett és az egyre fejlettebb kommunikációs kampányainknak köszönhetően a szavazók száma 13 ezerről megközelítőleg 30 ezerre nőtt az elmúlt négy évben (2020/21-ben 13 344, 2021/22-ben 21 858, 2022/23-ban 25 857, 2023/24-ben 29 405). A közösségi költségvetés nyitott kormányzáshoz való hozzájárulását az erősíti, ha kiszámítható rendben évente megrendezésre kerül.

1. A hatásvizsgálathoz való illeszkedés

A közösségi költségvetés megvalósulását folyamatosan monitoroztuk és a szabályokat az egyre bővülő tapasztalatok alapján évről-évre alakítottuk. A Közgyűlés által kért hatásvizsgálat ebbe a folyamatba illeszkedik és öt év után időszerű.

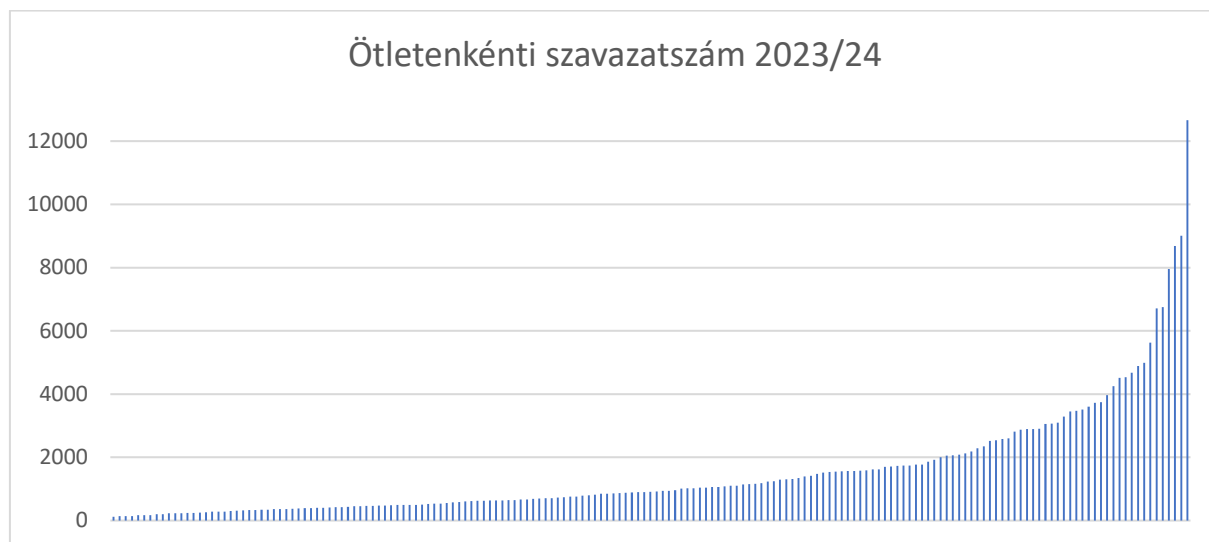
Ehhez a hatásvizsgálathoz kapcsolódik a 2024. november 26-án megtartott konferencia.¹ Ezen a konferencián a közösségi költségvetések legnevesebb magyar kutatói (Oross Dániel, Merényi Miklós, Kiss Gabriella és Rosta Miklós) értékelték a fővárosi programot. Kerekasztalbeszélgetésen vett részt hét kerület (II. kerület, Óbuda-Békásmegyer, Terézváros, Józsefváros, Újbuda, a XIII. kerület és Budafok-Tétény) képviselője, így lehetőség nyílt – a hatásvizsgálati felkérésben kiemelten szereplő – kerületi együttműködés megalapozására.

A Közgyűlés a hatásvizsgálat keretében vizsgálni rendelte a megvalósítás időigényét is, aminek a részletes feltárása zajlik, a hatásvizsgálat keretében erről bővebb információt fogunk szolgáltatni. A megvalósítás ideje függ természetesen a projekt újszerűségétől, méretétől, a szabályozási környezettől és számos egyéb tényezőtől, ezeket részleteiben kell vizsgálni. Az azonban az eddigi tapasztalatok alapján is megállapítható, hogy az ötletek szavazási időszak előtti alapos szűrése elősegíti a megszavazott ötletek megvalósítását. Az ötletek ilyen vizsgálata eddig is lezajlott, a tavalyi évben 694 ötletet vizsgált meg a Hivatal és a szakterületek szerint érintett cégek és intézmények. A beadott ötletek közül az elutasítások (például túl drága ötleteket vagy állami- vagy magántulajdon érintettsége miatt) és összevonások (lényegében azonos ötleteket összevonunk, hogy ezek ne egymással szemben versenyezzenek) után 175 ötletre szavazhattak a budapestiek 2024.

¹ <https://otlet.budapest.hu/hirek/szakmai-konferenciat-rendezunk>

augusztus 21-től október 7-ig.

A szavazási adatokból az látszik, hogy az ötleteknek egy része olyan kevés ember szimpátiáját nyeri el, hogy ezeket lényegében feleslegesen vetettük alá részletes vizsgálatnak (lásd az alábbi ábrát). Ezért a következő ciklusban javaslom egy olyan rendszer bevezetését, ami egy társadalmi előszűrés alapján 300-ban maximálja a részletes szakmai értékelésre kerülő ötletek számát. Azért, hogy az ötletek sokszínűségét megőrizzük, az 1. melléklet szerint tematikus kategóriákat alkalmazunk.

Ezen megoldás kipróbálása értékes tapasztalatokkal szolgálhat a hatásvizsgálathoz, egyben várhatóan gyorsítani fogja az ötletek megvalósítását. Az eddigi években beadott 600-700 ötlet szakmai értékelése is olyan munkaterhelést jelentett a Hivatal és a fővárosi cégek számára, ami nem áll arányban a felhasznált forrás nagyságával. A jelenleginél lényegesen nagyobb beadott ötletszám akár a program ellehetetlenülését is okozhatná a jelenlegi szabályok mellett, az előszűrés bevezetése segít ezt megelőzni.

A hatásvizsgálat elvégzésére felkérő közgyűlési döntésben szereplő szempontokat a következő ciklus szabályainak meghatározásakor a jelenleg lehetséges legnagyobb mértékben figyelembe vettük és azok szellemiségében jártunk el. Így már a hatásvizsgálat elkészülését megelőzően is alkalmazni tudunk olyan új, a jelen előterjesztés 1. mellékletében is rögzített szabályt (az előszűrésre vonatkozóan), amely a hatásvizsgálatot elrendelő közgyűlési határozatokban foglalt szempontokat érvényre juttatta.

2. A közösségi költségvetésre vonatkozó egyéb szabályok

A változatlanság mellett szól, hogy kedvez a program népszerűségének, ha nem kell a budapestieknek minden évben új rendszert megérteniük.

A közösségi költségvetés szabályait egyebekben a tavalyihoz képest változatlanul javaslom elfogadni. A fővárosi közösségi költségvetés első négy ciklusában a fővárosiak egy-egymilliárd forint felhasználásáról szavazhattak. A Fővárosi Közgyűlés 960/2023. (XII. 13.) Főv. Kgy. határozatában úgy döntött, hogy a 2024/25-ös ciklusra vonatkozó közösségi költségvetési keretösszeg szintén egymilliárd forint.

A lokális ötleteken belül kis és nagy költségigényű ötletek a következő ciklusban is külön kategóriában versenyeznének. Javasolom változtatás nélkül megtartani a legutóbbi ciklus kategóriáinak elnevezéseit és a keretösszegeit, továbbra is biztosítva, hogy a keretösszeg magasabb része szolgál a polgárokat jobban megmozgató helyi ötletek megvalósítására.

Kategória	Kategória-keretösszeg (millió forintban)	Projektértékhatar (millió forintban)
a. Esélyteremtő Budapest	120	120
b. Zöld Budapest	120	120
c. Nyitott Budapest	120	120
d. Helyi kis ötletek	400	50
e. Helyi nagy ötletek	240	50-et meghaladó, legfeljebb 120

A három helyhez nem kötött kategória – melyeket továbbra is a Fővárosi Önkormányzat 884/2021. (IV. 28.) Főv. Kgy. határozatával elfogadott Otthon Budapesten – Integrált Településfejlesztési Stratégia szerinti operatív céloknak megfelelően (Esélyteremtő, Zöld és Nyitott Budapest) javaslok meghatározni – és a két helyhez kötött kategória (Helyi kis és Helyi nagy) között a fő különbség, hogy a helyhez kötött kategóriák konkrét helyszínnel versenyeznek. Helyhez kötötnnek minősül egy ötlet, ha az alábbi három feltétel bármelyike igaz rá:

- a) az ötlet lényegét a megvalósítás helyszíne érinti (különösen, ha az ötletbeadó az ötlet helyszínét meghatározta, de enélkül is például kerékpárút, kerékpársáv, zebra),
- b) az ötlet a városi épített infrastruktúrát lényegesen befolyásolja (például kerékpáros biztonságot növelő intézkedések, illemhely létesítése), vagy
- c) az ötlet várható megvalósítási költsége a megvalósítás helyszíne nélkül nem állapítható meg (például városi erdők).

Helyhez nem kötött kategóriába akkor sorolható az ötlet, ha a fenti feltételek egyike sem igaz rá

Az ötletbeadás hagyományosan az év végi időszakban zajlik, a korábbi évek adatai alapján a két ünnep közötti nyugodt időszak jó hatással van az állampolgárok kreativitására, így az ötletbeadás rendelet szerinti legalább harmincnapos időszakát az év végén javasolom megindítani. A fentiekben bemutatott lakossági előszűrési időszakot 2025. februárra javasolom legalább 15 napon keresztül. Ezt követi az ötletek részletes szakmai értékelése és várhatóan 2025 őszén a szavazási időszak. Az előző év gyakorlatával egyezően javasolom, hogy a szavazó kategóriánként legfeljebb három öltre, ötletenként egy szavazatot adhasson le, így biztosítva lehetőséget a másod- és harmadlagos preferenciák megjelenítésére és arra, hogy a szavazók a teljes keretösszeg elköltését befolyásolhassák.

A jelen előterjesztésben foglaltak alapján kérem a Tisztelt Közgyűlést, hogy az előterjesztést megtárgyalni és az 1. határozati javaslat szerinti döntést meghozni szíveskedjen. Ennek hiányában – a jogszabálysértő helyzet elkerülése érdekében – a 2. határozati javaslat elfogadása szükséges.

Döntési javaslat

A Fővárosi Közgyűlés úgy dönt, hogy:

1.

a *Budapest Főváros Önkormányzata Szervezeti és Működési Szabályzatáról* szóló 1/2020. (II. 5.) önkormányzati rendelet (továbbiakban: SZMSZ) 1. mellékletében foglalt táblázat 14.10. sorában meghatározott átruházott hatáskört az SZMSZ 46. § (3) bekezdése alapján eseti jelleggel magához vonja és az előterjesztés 1. mellékletében foglalt szabályok szerint meghirdeti a közösségi költségvetési keretösszeg felhasználására irányuló ötletpályázatot, valamint felkéri a Főjegyzőt, hogy intézkedjen a döntés közzétételéről.

határidő: 2 nap
felelős: főjegyző

VAGY

2.

megalkotja a .../2024. (...) önkormányzati rendeletet a *fővárosi közösségi költségvetési program általános szabályairól* szóló 21/2023. (X. 6.) önkormányzati rendelet módosításáról a 2. melléklet szerint, visszavonja a 960/2023. (XII. 13.) Főv. Kgy. határozatot és a 2024. évben a közösségi költségvetési keretösszeg felhasználására irányuló ötletpályázatot nem hirdeti meg.

határidő: 5 nap
felelős: főjegyző

Határozathozatal módja:

A döntések meghozatalához minősített szavazattöbbség szükséges.

Kelt Budapesten, a minősített elektronikus aláírásba foglalt időbélyegző szerinti időpontban.

Karácsony Gergely
Főpolgármester

Láttam:

dr. Számadó Tamás
főjegyző

melléletek:

1. A közösségi költségvetés 2024/2025. évi ciklusának szabályai
2. a .../2024. (...) önkormányzati rendelet a fővárosi közösségi költségvetési program általános szabályairól szóló 21/2023. (X. 6.) önkormányzati rendelet módosításáról
3. a .../2024. (...) önkormányzati rendelet a fővárosi közösségi költségvetési program általános szabályairól szóló 21/2023. (X. 6.) önkormányzati rendelet módosításának indokolása

függelékek:

1. Előzetes hatásvizsgálati dokumentáció
2. Parlamenti korrektúra - Budapest Főváros Önkormányzata Közgyűlésének 21/2023. (X. 6.) önkormányzati rendelete a fővárosi közösségi költségvetési program általános szabályairól

A közösségi költségvetés 2024/2025. évi ciklusának szabályai

1. A rendelet 3. § (3) bekezdése alapján az ötletek benyújtására a táblázat 1. oszlopa szerinti kategóriákban van lehetőség és a táblázat 2. oszlopa tartalmazza kategória-keretösszegeket. A rendelet 3. § (2) bekezdés b) pontja szerinti projektértékhatárokat a táblázat 3. oszlopa rögzíti.:

Kategória	Kategória-keretösszeg (millió forintban)	Projektértékhatar (millió forintban)
a. Esélyteremtő Budapest	120	120
b. Zöld Budapest	120	120
c. Nyitott Budapest	120	120
d. Helyi kis ötletek	400	50
e. Helyi nagy ötletek	240	50-et meghaladó, legfeljebb 120

2. Az egyes kategóriákra vonatkozó feltételek:

2.a. Az „*Esélyteremtő Budapest*” kategóriába tartozó ötleteknek a következő kategórialeírásba kell illeszkedniük: *„Társadalmi különbségek csökkentése, hátrányos helyzetű közösségek életét támogató ötletek. Az ebbe a kategóriába sorolt ötletek révén az önkormányzat csökkenti a társadalmi különbségeket, segíti a hátrányos helyzetű közösségek életét. Ide soroljuk az akadálymentes közlekedést megkönnyítő, a fogyatékkal élők, az idősek, a hajléktalanságban vagy szegénységben élők, illetve más társadalmi hátrányt elszenvedők gondjait orvosló ötleteket. Ezen kategóriába akkor sorolható az ötlet, ha annak lényegét a megvalósítás helyszíne nem érinti, az ötlet a városi épített infrastruktúrát lényegesen nem befolyásolja, és az ötlet várható megvalósítási költsége a megvalósítás helyszíne nélkül is megállapítható.”*

2.b. A „*Zöld Budapest*” kategóriába tartozó ötleteknek a következő kategórialeírásba kell illeszkedniük: *„Zöldebb utcák, üdőbb parkok, mindenki számára elérhető, környezettudatos megoldások. Budapest reagál a klímaváltozásra. Az ebbe a kategóriába sorolt ötletek hozzájárulnak ahhoz, hogy városunk zöldebbé, élhetőbbé váljon és segíti a budapestieket, hogy környezettudatosan éljenek, közlekedjenek. Ezen ötletek célja, hogy a főváros alkalmazkodjon a 21. század egyik legnagyobb kihívásához, a klímaváltozáshoz. Ezen kategóriába akkor sorolható az ötlet, ha annak lényegét a megvalósítás helyszíne nem érinti, az ötlet a városi épített infrastruktúrát lényegesen nem befolyásolja, és az ötlet várható megvalósítási költsége a megvalósítás helyszíne nélkül is megállapítható.”*

2.c. A „*Nyitott Budapest*” kategóriába tartozó ötleteknek a következő kategórialeírásba kell illeszkedniük: *„Egy nyitott város a szívügyed? Együttműködések, kísérleti megoldások, digitális fejlesztések, közösségépítő ötletek. Az ebbe a kategóriába sorolt ötletek célja a kísérletezés és az együttműködés fejlesztése a város közösségeiben, illetve a budapestiek és a főváros, valamint intézményei között. Ennek megvalósítása érdekében keresünk praktikus, kísérleti megoldásokat, mindenki által könnyen elérhető digitális fejlesztéseket, és a város kulturális életét vagy szabadidős lehetőségeit bővítő, közösségépítő ötleteket. Ebbe a kategóriába esik minden olyan ötlet, amely más kategóriába nem sorolható be. Ezen kategóriába akkor sorolható az ötlet, ha annak lényegét a megvalósítás helyszíne nem érinti, az ötlet a városi épített infrastruktúrát lényegesen nem befolyásolja, és az ötlet várható megvalósítási költsége a megvalósítás helyszíne nélkül is megállapítható.”*

2.d. A „Helyi kis ötletek” kategóriába tartozó ötleteknek a következő kategórialeírásba kell illeszkedniük: *„Ezen kategóriába sorolandó az ötlet, ha annak lényegét a megvalósítás helyszíne érinti, az ötlet a városi épített infrastruktúrát lényegesen befolyásolja, vagy az ötlet várható megvalósítási költsége a megvalósítás helyszíne nélkül nem állapítható meg, és az ötlet várható megvalósítási költsége legfeljebb 50 millió forint”*

2.e. A „Helyi nagy ötletek” kategóriába tartozó ötleteknek a következő kategórialeírásba kell illeszkedniük: *„E kategória feltételei megegyeznek a Helyi kis ötletek kategória feltételeivel azzal, hogy azon ötlet sorolandó ebbe a kategóriába, amelynek várható megvalósítási költsége az 50 millió forintot meghaladja.”*

3. A rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja alapján az ötlet benyújtására nyitva álló időszak 2024. december 30-án indul és 2025. január 31-ig tart.

4. (a) A rendelet 7. § (5) bekezdése alapján a beadott és a rendelet 6. § (2) bekezdése szerint közzétett ötletek lakossági előszűrésben vesznek részt a következő szabályok szerint. A 2025. február 6-tól 2025. február 21-ig terjedő időszakban a budapest.hu honlapon elérhető felületen bármely, a rendelet 8. § (2) bekezdése szerinti feltételeknek megfelelő személy tetszőleges számú közzétett ötletet támogathat. Az egyes ötleteket támogatók számát a honlapon folyamatosan meg kell jeleníteni.

(b) A közzétett ötleteket be kell sorolni az alábbi táblázat szerinti témák valamelyikébe és az ötleteket témánként külön-külön az azokat támogató személyek száma szerint csökkenő sorrendbe kell állítani addig, ameddig az egy témába eső ötletek száma a téma legmagasabb ötletszámát eléri. Azon témák esetén, ahol a témába sorolt ötletek száma alacsonyabb a téma legmagasabb ötletszámánál, témánként meg kell határozni a különbséget, és ezeket össze kell adni (a továbbiakban: fennmaradó ötletek száma).

Téma neve	Téma legmagasabb ötletszáma
a) Környezettudatosság, zöldítés, klímavédelem	75 ötlet
b) Szociális gondoskodás	75 ötlet
c) Kultúra, közösség, sport	75 ötlet
d) Közvécek	10 ötlet
e) Kerékpáros közlekedési infrastruktúra elemei	40 ötlet
f) Gyalogos közlekedési infrastruktúra elemei	25 ötlet

(c) Azokat az ötleteket, amelyek – tekintettel a téma legmagasabb ötletszámára – a témába már nem sorolhatóak be, a témákra tekintet nélkül, a támogató személyek száma szerint csökkenő sorrendbe kell állítani, majd ezen ötletek közül sorrendben haladva ki kell választani a fennmaradó ötletek számának megfelelő számú ötletet.

(d) A (b) és (c) pontok szerinti, összesen 300 öltre vonatkozóan kell lefolytatni a rendelet 7. § (1) bekezdés szerinti vizsgálatot.

(e) Ha a (d) pont szerinti vizsgálat eredményeként a 8. § (1) bekezdése szerinti szavazásra bocsátandó ötletek száma 40-nél alacsonyabb lenne, a (c) pont szerinti ötletek közül – sorrendben haladva – addig kell további ötleteket vizsgálni, amíg a szavazásra bocsátandó ötletek száma a 40-et eléri.

5. A rendelet 8. § (3) bekezdésétől eltérően a szavazó kategóriánként legfeljebb három öltre, ötletenként egy szavazatot adhat le.

Budapest Főváros Önkormányzata Közgyűlésének
.../2024 (...) önkormányzati rendelete
a fővárosi közösségi költségvetési program általános szabályairól szóló 21/2023. (X. 6.)
önkormányzati rendelet módosításáról

Budapest Főváros Közgyűlése az Alaptörvény 32. cikk (2) bekezdésében meghatározott eredeti jogalkotói hatáskörében és az Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdés a) pontjában meghatározott feladatkörében eljárva a következőket rendeli el:

1. §

A fővárosi közösségi költségvetési program általános szabályairól szóló 21/2023. (X. 6.) önkormányzati rendelet 8. alcíme a következő 19. §-sal egészül ki:

„19. §

2024-ben az 1. § (2) bekezdését és a 3. § (1) bekezdését nem kell alkalmazni.

2. §

Ez a rendelet a kihirdetését követő napon lép hatályba.

dr. Számadó Tamás
főjegyző

Karácsony Gergely
főpolgármester

Általános indokolás

A Fővárosi Önkormányzat Közgyűlése 2024. október 4-ei alakuló ülésén a 568/2024. (10.04.) és 569/2024. (10.04.) Főv. Kgy. határozataival döntött a fővárosi közösségi költségvetésről szóló részletes hatásvizsgálat 2025. március 31-i határidővel történő elvégzéséről. A hatásvizsgálat elvégzéséig - így a 2024. évben - a közösségi költségvetési keretösszeg felhasználására irányuló ötletpályázat nem kerül meghirdetésre. A fővárosi közösségi költségvetési program általános szabályairól szóló 21/2023. (X. 6.) önkormányzati rendelet (a továbbiakban: R.) 1. § (2) és 3. § (1) bekezdései akként rendelkeznek, hogy Fővárosi Önkormányzat minden naptári évben ötletpályázatot hirdet a közösségi költségvetési keretösszeg felhasználására, illetve évente meghatározza a keretösszeget. Erre tekintettel a Fővárosi Közgyűlés azon döntése, hogy a 2024. évben a közösségi költségvetés keretösszeg felhasználására irányuló ötletpályázat nem kerül meghirdetésre az R. módosítását tette szükségessé.

Részletes indokolás

Az 1. §-hoz

Rögzíti, hogy az R. 1. § (2) és 3. § (1) bekezdései a 2024. évben nem alkalmazandóak, figyelemmel arra, hogy 2024-ben a közösségi költségvetési keretösszeg felhasználására irányuló ötletpályázat nem kerül meghirdetésre.

A 2. §-hoz

A rendelet hatálybalépéséről rendelkezik.